35- "Caint Scaipthe – Saol ar an Oileán (daoine áitiúla, foghlaimeoirí ag teacht chuig an oileán, an aimsir, ainmneacha na néan agus na niasc srl)" – Cáit Ní Shíocháin ó Oileán Chléire

Brian Ó Cuív- Carbh as, carbh as do Dhomhnall a Shíocháin, ón dtaobh san, Cuan Dor?

Cáit Ní Shíocháin- Theas ó thaobh na farraige, ó (*), is dóigh liom (*), ach is dóigh liom gurb ea. Is dóigh aneas ó (*) é, agus ó Oiléan Mór a bhí (*) Caitlín, Caitlín bhean..

B- Sea, tuigim .

C-Agus do bhí sé i bpriosiún i mBéarra in aimsir na trioblóide, agus bhíodh Caitlín, do bhíodh sí ag tabhairt (*) is rudaí isteach chuige. (*) i ndiaidh a chéile an uair sin. (*) nuair a thánann sé amach do phosadar. Pósadar araon.

B- Aon (*).

C-- Ó sea..

(stopann an téip)

C- (*) do tháinig, do tháinig sluaite ag lorg na Gaolainn. Agus pé áit (*) oileán go dtiocfaidís ar díol, (*) go léir (*) . Ceist orm?

(stopann an téip)

C-..Éirinn. Ó Luimneach agus ó Phort Láirge agus ó gach áit.

B- Bhí go léir ag foghlaim?

C- Bhíod go léir ag lorg na Gaolainn. Ach níl duine ag teacht chugam anois, ach mara dtagadh duine fánach. Ach cuireann sé áthas orm, cuireann sé áthas orm lucht Gaolainn ag teacht chugam. Mar cuireann sé an tseanaimsire in iúl dom.

(stopann an téip)

C- (*)Níl duine ag teacht, níl aon lóistín ann, agus tá an samhradh (*) olc, ana-fhliuch, tá sé (*) ar fad.

(stopann an téip)

C-- Duine amháin breá.

B- Inniu an céad lá anois.

C-- Sea ach an tseachtain seo (*)(chaite) tháinig cúpla lá eile.

B- Cad a dhéanfaidh an aimsir feasta an dóigh leat?

C- Déarfainn go (*)feabhas agus ba mhaith an scéal é, i gcomhair na (*)(gcruach?) agus chun na prátaí a (*)agus gach rud go bhfuil an (*).

(stopann an téip)

C- na beacaigh, go mbíonn siad fé thalamh sa geimreadh. Bhíos thuas ansan ar an gcnocán i mí na Samhna, agus ag baint fód, baint fhóid, i gcomhair na tine. Agus do chuas síos (*) ag baint an fhóid, agus cad a bhí thíos fén bhfóid ach beach, beach mhór, bhí sí chomh mór le méarachán. Agus do mheasas go raibh sí marbh, agus do thógas aníos í, agus mas ea do chóireadh sí í féin agus do (*) sí. Agus do cheapas go (*) fé thalamh ar cuma éigint. Ach na dreoilíní beaga! (*) siad i (*) iad, téid siad i bhfolach. Do bhíos maidin ag (*), agus do (*) thuaidh agus chuaigh síos agus cad a bhí ann ach dreoilín beag. (*) teacht anuas (*), chaitheadh sé an gheimreadh a thabhairt ina choladh. Bhí san go maith, do rugas air, agus rugas amach é.(*) do léim ceann eile acu sa bhfuinneog. Agus do léim sé ón bhfuinneoig thuaidh go dtí an fhuinnneog theas, agus do deineadh (*) de, thit a' créatúirín marbh. Ach do thógas im' lámh é agus do tháinig sé chuige féin agus do scaoileas amach é. Chaitheadar an geimhreadh (*).

B- Ó sea.

(stopann an téip)

C- (*) tháinig an mhóin. Agus do (*) do bhí sí ana-(*)(neamhumhal).

B- Do bhi, do bhí.

C- (*) an tine.

B- Sea. Gual a bhíodh agaibh..

C- Gual go dtí san agus gual i gconaí sa gheimhreadh. Ach íle sa tsamhradh.

B- Íle, sea.

C- Aiteann agus raithneach agus (*) a bhíonn agamsa sa tsamhradh.

B- Sea. Agus fód ansan.

C- Ní fhéadfainn an fhóid a bhaint anois, nílim ábalta aon ní a dhéanamh anois. (*) prátaí.

B- Cuireann tú?

C- Cuirim. Agus blúirín cabáiste, agus do (*) na drúchtíní i mbliana an samhradh so.

B- Agus dúrais go gcuireas cáiréidí?

C- Do chuireas cáiréidí trí huaire, ach do bhíodar ós cionn talamh. (*) na drúchtíní leo iad. Do spaileadar iad. (*) ná raibh aon ní eile a íosfaidís, cad a dheineadar, do (*) oinniúna, do (*) oinniúna.

B- Sea tá na hoinniúna amuigh ansan.

C- Tá.

B- ag (*).

C- Táid (*) iad san, ag triomiú leis an gréine agam. Ach do bheidís i bhfad níos fearr munach na drúchtíní. Agus (*) an tsamhraidh (*) , (*) an tsamhraidh.

B- An dóigh leat é?

C- Sea (*) an tsamhraidh. Dá mbeadh samhradh grianach ann, ní bheadh aon drúchtíní fiú.

B-Ní bheadh.

C- Ní bheadh, ní bheadh.

(stopann an téip)

C- na Francaigh.

B- Na drúchtíní?

C- Na drúchtíní, na hiascairí (*) is na bádaibh ó Fhraince, d'ithfidís na drúchtíní beirithe. D'ithfidís(*), (*) mór dóibh ea é. Bhíos (*) drúchtíní a bheith acu, (*) orthu. (*) orthu. Neosfaidh mé scéilín duit, (*), scéal gan dealramh (*) cainte. Ar mhaith leat ainm na néin? Ar mhaith leat ainm na néin a fháil?

B- Ba mhaith liom, bheadh san go hálainn.

C- Agus ainm na néisc?

B- Sea, díreach.

C- Sea, an préachán dubh. An préachan is mó dos na préachánaibh. An fhéannóg corrach, nó an préachán liath. Agus an fheannóg liath, tá sí ana-chruinn. Nuair a bhíonn an fhéannóg óg, nuair a bhíonn an préachán óg, ag fágail na neide, tugann sí chomhairle di. Sea anois, a deir sí, tá an (*) ag imeacht uaim, agus tabharfaidh mé chomhairle dhuit. Má bhíonn tú (*) agus má fheiceann tú duine ag cromadh síos, imigh láithreach, mar beidh sé chun cloch a thógáil chun tú a bhuaileadh, chun tú a mhairithe. Agus a (*) a dúirt an fhéannóg óg, cád a dhéánfainn dá mbeadh cloch ina phóca aige?

(ag gáire)

C- An bhfuil mé ag caint ró(*)?

B- Ní hea (*), tá tú go maith, go maith, ar fheabhas.

C- An fhaoilean, do bhuail an (*). Ní raibh aon snámh ag an bhfaoilean ar dtúis. Agus do bhí an (*)thíos ag na carraigeacha ag déanamh (*) di. Á (*) a dúirt sí, is dubhach do, is dubhach do stad ansan agus mise ag snámh tríd an bhfarraige siar. (*) chun buachtaint air. D'iarr sé

(*) ar a (*)ar ceann seachtain nó coícis. Do thug an (*), mas ea, ní thriall si thar nais go deo é. Fhás an (*), an fhaoilean, (*) go deo. (*).

(stopann an téip)

C- agus tá siad beagán riabhach(*), riabhach, riabhach.

B- Sea tuigim.

C- Agus tá an fhaoilean geal. Ní thriall sí thar nais ó shin, na fiacha, (*) riamh ó shin.

B- Agus an bhfuil an...

(stopann an téip)

C- ..tá fhios agat, seanascéala (*), seanascéal.

(stopann an téip)

C- (*) ag an bhfarraige thiar. Tá, tá sé (*). Bíonn siad thíos ar na carraigeacha mara. Cad eile anois, an fhaoilean, an seabhac. (*) na néin a mharú. Dúirt sé sin , chomh siúrálta, a dúirt sé, tá clúmh ar smólach is feoil i mo bhéala. An (*)(snag breac) an (*), an (*), an londúbh agus an céirseach. Sin é an londúbh agus an céirseach.

B- An bhfuil (*)?

C- Tá, cearc agus cailleach. Tá gob dearg ar an gcailleach, ar an londubh, é chomh dubh leis an (*), agus gob dearg é. Sin é na héin is mó anois atá san Oileán.

B- An mbíonn piseog (*).

C- (*) An (*).

Myles Dillon- An londubh an cailleach an ea?

C- Sea, tá gob dearg air.

M- An céirseach an cearc?

C- Sea, sea. An (*), an smólach, an gearra goirt, an spideog, ar gcualaís riamh trácht thairis an spideog, nuair a bhí sí ar an gcnoc fada ó shin? An spideoigín (*) mo mhíle ghrá thú, do

chuala cuntas iontach (*) ort, go rabhais ar an gcnoc úd (*), ag eitilt timpeall (*). (*) tugais féna lámh dheis gur thit braon (*) go (*). Véarsaín, (*), mé féin a dhein é sin don spideog.

B- (*) tá sé (*) ar fad.

M- Agus an mbíonn an cuach ag imeacht, ag imeacht?

C- Na cuacha, tagann sin agus imíonn siad. Tá na cuacha go buachach ag teacht chugainn thar sáile, (*) na sluaite gan briseadh (*) na sláinte. (caint doiléir). Gach (*) atá déanta agam, agch rud atá curtha le chéile agam, tá sé dearmadta agam.

B- Hmm.

M- Dheinis féin

C- Do dheineas.

M- píosa filíochta fén gcuach?

C- Tháinig san amach ar an bpáipéar. Tháinig san ar páipéar amárach, páipéar nua, Gaolainn.

(stopann an téip)

C- An cuach (*) an nead gach éinne eile. Beireann sí (*) na n-éan. Agus an spideoigín bhocht, tá sí chomh simplí sin, nuair a chífeadh sí an t-éan breá mór ina a neid, caithfeadh sí amach a cuid éin féin (*). Agus tabharfaidh sí aire don cuach óg, don (*).

(stopann an téip)

C- (*)(gearg éanach?) agus do bhí (*) aige, agus do bhí sé siúl timpeall, ag eitilt timpeall, ag lorg biadh (*). Agus do tháinig sé (*) ar a' dtalamh tirim, agus do chasadh (*) air. Do shíl sé go raibh an cat marbh. Thug sé leis a' cat, chun an (*) chun iad a chothú. D'ith an cat na gcearcaigh. (ag gáire) Agus do tháinig sé abhaile. Agus 'sé sin, do chuaigh (*)ar bhruach Loch Léin. D'ith an (*) an tríur, agus tháinig sé féin. 'Tuigeann tú?

B- Tuigim.

C- D'ith sé an...

(stopann an téip)

B- dreoilín?

C- An dreoilín mór!

B- Sea, tuigim.

C- An réabhóg, (*), (*), an (*) rua.

(stopann an téip)

C- (*) agus ehm, agus an t-iasc, an t-iasc, an t-iasc. An (*rotha) , an lang.., an (*), an lang, an colmóir, an trusc, an pollóg. Sin iad an t-iasc bán. Agus an t-iasc troighneach; (*)(eascúil?) maicréilí, (*)(geabhar)§§ (*)(faoitíní) agus (*)(cadán). Sin iad an t-iasc troighne. Agus an cadóg, agus chualas scéal mar gheall ar an gcodóig. Tá, tá , tá trí, tá dhá iasc agus tá (*) rian dhá mhéar orthu, (*). Tá siad ins an t-iasc geal , (*)orthu, nuair a (*),(*) ní chuala sé é sin.

B- Níor chuala ag na seandaoine...

C- Níor chualaís é. Agus tá an dá, tá an dá (*)dhubh sa thuas (*), ní rug éinne beo orthu ins an áit sin, ní fhéadfaidh sé (*), tá sé ró_(*). Ní féidir breith orthu le lámh duine ins an áit (*) orthu.

(stopann an téip)

C- Chualasa go leor seanaimsire.

M- Tá an t-iasc bán agus an t-iasc troighean an ea?

C- An t-iasc troigheanach

M- Troigheanach

C- Troigheanach

M- An t-iasc troigheanach..

C- Tá íle (*) an dtuigeann tú? Níl aon íle san iasc bhán.

B- Mmm.

C- An rotha, is é an rotha, is é an rotha (*) móra seanarothaí. Agus(*) sciathán,(*). Rotha, rotha! Is é rí na héisce.

B- Ah.

C-Agus mura (*) sciathán, sciathán.

(stopann an téip)

C- (*)san. Scáil dhearg.

B- An mbíonn?

C- Bíonn. Bíonn. Níl sé nádúrtha le húsáid.

B-Mmm.

C- Níl.

B- Agus cá (*) an (*)?

C- Bíonn sé (*) móinéirí. Bíonn (*)móinéirí acu, móinéirí.

B- An mbíonn?

C- Bíonn. Do bhí an (*) anseo anuraidh. Agus bíonn duine (*) nádúrtha (*) ins an mhóinéar.

B- (*) capaill?

C- Huh?

B- (*) capaill san..

(stopann an téip)

B- (*) an (*)?

C- Bíonn an (*).

B- Agus (*)(an t-ainm agat air?)

C- (*).

(caint doiléir)

B- O sea.